

Методичний коментар до уроку “Свято наближається”

Святкова казка

Святкове вітання

Скоро свято. Сніжинки закружляли у веселому таночку.

- Як гадаєте, хто склав їм компанію?
- Покажіть рухами, як вітаються сніжинки. Що вони наспівують?
- Пригадайте, як змінюються вулиці вашого міста напередодні свята.
- Розкажіть, як мистецтво допомагає створювати святковий настрій.

Знайомимося з художником

Вікторія Ковальчук — українська художниця-графік, ілюстраторка, дизайнерка, літераторка. Живе і працює у Львові. Вікторія Ковальчук лауреат Державної премії ім. Лесі Українки та Літературної премії ім. Олени Пчілки, дипломант конкурсів “Мистецтво книги”, міжнародних художніх виставок.

Любов до малювання у Вікторії Ковальчук проявилася з раннього віку, вона з дитинства відвідувала художні гуртки, у 12 років вступила до вечірньої художньої школи.

Навчалась у Львівській спеціалізованій математичній школі. Паралельно з образотворчим мистецтвом захоплювалася літературою. Була активним членом літературного гуртка. За розповідь “Миролька” стала переможницею обласного літературного дитячого конкурсу.

Авторка й нині працює в декількох літературних жанрах — пише казки, новели, притчі та повісті.

Оформила близько 200 книжок різних жанрів, серед них понад 30 — для дітей. Переконана, що “Книжка для дитини – дороговказ, а не розвага. Тому так важливо, аби вона була світлою, якісною, мудрою. Художник дитячих книг — той, що зберіг дитячість і не цурається її, адже багато що можна побачити серцем”.

Розробила оригінальне оформлення українського “Букваря”, який отримав Диплом I-го ступеня на Всеукраїнському конкурсі “Мистецтво книги” (2000 р.) і був названий найкращою книжкою року. “Буквар” витримав 9 перевидань.

4 роки художниця ретельно працювала над книжкою “Український стрій”, присвяченою народному вбранню, — збирала польовий матеріал по всій країні, розробила оригінальну концепцію науково-популярних ілюстрацій. У 2001 р. книжку визнали найкращою книжкою року.

Останнім часом художниця працює над власним напрямом, який називає “приколізмом”. Це — своєрідний протест проти цивілізації споживання, занепадницьких настроїв постмодернізму.

Святкова казка

Розгляньте картину “Різдвяна казка” сучасної української художниці й ілюстраторки Вікторії Ковальчук.

Зима багата на цікавинки й дива: вона і закінчує рік, і починає новий, тільки взимку випадає пухнасте диво — сніг, тільки взимку є стільки веселих розваг, тільки взимку... Уявіть, що люди на одній половині Землі й гадки не мають що таке сніг і що буває так холодно, що вода надворі застигає, а на іншій — сніг і лід взимку звичні.

У картині зустрілися казка й реальність. Художниця реалістично змалювала ознаки зими — у фантастичному вальсі кружляють сніжинки, ми бачимо, як сніг немовби тепла ковдра зігриває травичку — і раптом невідомо звідки чобіток із велетенськими писанками, молоко з глечика, який стоїть на місяці...

Художниця Вікторія Ковальчук назвала картину “Передчуття свята”. Обговоріть із учнями, як виникає святковий настрій, хто і як його створює.

- Чи подобається картина з першого погляду? Чи вражає? Чим саме?
- Поміркуйте, як виникає святковий настрій, хто і як його створює.
- Який настрій панує на картині? Чи можна назвати картину святковою? Веселою? Казковою? Небиличною?
- Знайдіть на картині передчуття свята.
- Що веселого, святкового, несподіваного тут відбувається?
- Чим незвичайна ця картина? Придумайте їй назву.
- Який час доби на картині? Чи темно на ній? Звідки тут світло?
- Чому під снігом зелена трава?
- Хто головний герой картини?
- Як художниця змалювала Землю? Чому саме так?
- Як художниця зобразила сніг? Якого він кольору?
- Як ви думаєте, яку країну змалювала художниця? Чому ви так вважаєте?
- Що на картині казкове, а що можна побачити навколо?

Історія в одній картині

Іноді в одній картині художник може вмістити цілу історію. Придивіться до картини Вікторії Ковальчук іще раз.

- Як художниця зобразила зиму? Де чобіток зими? Чому вона його загубила?
- Пригадайте, що таке небилиця. Чи можна назвати картину небилицею? Чому?
- Розкажіть казкову історію, яку намалювала художниця.

Послухайте українські народні колядки і щедрівки. *(Запропонуйте дітям підспівувати колядки та щедрівки, розучити ту, яка сподобалася найбільше.)*

- Чи пасують вони до картини? Чому?

Запропонуйте дітям пригадати, які колядки і щедрівки вони знають, наспівати їх. Діти також можуть наспівати віршики про зиму, свята або й вигадати власну колядку.

Візерунки заметілі

Діти можуть малювати казково-зимову картину фломастером одного кольору. А можна запропонувати їм складніше творче завдання — створити на картині святково прикрашену вулицю одним кольором (можна взяти кулькову ручку, фломастер, олівець, крейдочку тощо).

- Пригадайте, який у вас настрій, коли свято вже на порозі.
- Як змінюється перед святом твоє місто (селище)?
- Як ви з рідними готуєтеся до свята?
- Придумайте з друзями передсвяткову історію. Домовтеся, як ілюструватимете її. Намалюйте картинки і створіть презентацію, щоб розповісти історію своїм рідним і друзям.

Цю роботу можна продовжити

- *Розгорнути дослідницький проект і знайти колядки та щедрівки рідного краю. Діти можуть створити у школі музей колядок, колекцію народних пісень тощо.*
- *Запропонуйте дітям придумати маленьку розповідь про сніжинку — одну з головних помічниць зими. А також намалювати сніжинку чи створити поробку. Діти можуть інсценізувати цю історію у класі.*